

gari, koji tu ostadoše sve do 1019 g. Zatim je Srijem opet mijenjao gospodare, dok nije potpao pod srpske vladare i pod njima ostao sve do katastrofe na Kosovu 1389 g. I poslije toga dolazio je Srijem privremeno u srpske ruke, u njemu vladahu srpski despoti, ali pod pokroviteljstvom Ugarske. God. 1462 popališe Turci cio Srijem, ali tek nakon mohačke bitke 1526 g. zavladaše njime trajno sve do karlovačkog mira 1699 g. Tada Srijem potpade pod Austriju i pod njom ostade sve do oslobođenja 1918 g.

Kada su Srbi primili hrišćansku vjeru, nastao je i kod njih pokret da se odaju monaškom životu. Taj je pokret hvatao sve više maha i srpski su vladari gradili manastire za kaludere, a sebi zadužbine. Kada su Turci za svojih nadiranja uvidjeli, da su manastiri rasadnici srpske kulture i nacionalne svijesti, nemilostivo su se obarali na njih i uništavali ih. Ovdje treba istak-

nuti svijetlu činjenicu iz naše narodne prošlosti, koja nam služi na čast: Odmah poslije izuma štamparske vještine (oko polovine 15 vijeka), kada se još daleko nijesu štampom bavili mnogo prosvjećeniji narodi zapada i sjevera, bavili su se naši kaluderi štampanjem knjiga. Prvi srpski štampar bijaše kaluder Makarije, koji je radio u prvoj srpskoj štampariji zetskoga gospodara Đurđa Crnojevića (1490—1496 g.) na Obodu (nad današnjom Rijekom Crnojevića u Crnoj Gori). Pred nadiranjem Turaka skloniše se kaluderi iz Srbije u druge krajeve, noseći sa sobom sve što je vrijedno i dragocjeno. Tako su se mnogi naselili u Fruškoj Gori i tu osnovali današnje fruškogorske manastire (osim Krušedola i Hopova, koji su tu postojali još prije). Kako ovi manastiri predstavljaju u našoj nacionalnoj historiji vrijedne i znamenite ustanove, to ćemo ih ovdje navesti poimence i ukratko opisati.

*Fruška Gora Foto D. Popov
Crveni Čot*

MANASTIR KRUŠEDOL

Najznamenitiji i najbogatiji od svih fruškogorskih manastira. Njegovo djelovanje usko je vezano s poviješću našega naroda. Osnovao ga je u XVI vijeku vladika Maksim i njegova